

29.3.2009

EM

Sverigefinländarnas delegation
C/o Sverigefinska skolan i Upplands Väsby
Hovslagaregatan 25
194 31 UPPLANDS VÄSBY
www.sverigefinne.nu

Till
Justitiedepartementet
103 33 STOCKHOLM

Resolution angående de nationella minoriteterna i regeringens proposition
beträffande den nya regeringsformen

Antagen av Sverigefinländarnas delegations 10. ordinarie session

Regeringen håller som bäst på att bereda sin proposition angående ny regeringsform för Sverige.

Sverigefinländarnas delegation har inte i sammanhanget beretts tillfälle till att fungera som remissorgan. Den ordinarie sessionen för Delegationen anser denna nonchalans stå i strid mot Sveriges åtaganden i Europarådets konventioner eftersom organisationen aktivt deltagit i berednings processen t.ex. genom deltagande i seminarier anordnade av beredningen och skriftligt lämnade synpunkter i frågan. Sverigefinländarnas delegation kommer i sina kontakter med Europarådet att uppmärksamma ärendet.

På grund ovanstående vill den 10. ordinarie sessionen för Sverigefinländarnas delegation lämna följande synpunkter till beredningen av regeringens kommande proposition beträffande den nya regeringsformen:

I betänkandet av Grundlagsberedningen nämns den samiska nationella minoriteten, men inte sverigefinnar, judar, tornedalingar och romer. I och med detta beaktar texten i betänkandet inte riksdagens beslut enligt vilket den nationella minoritetspolitiken är ett eget politikområde.

Sverigefinländarnas delegation hemställer således att regeringen i sin proposition till den nya regeringsformen konstaterar att samer är ett ursprungsfolk och därtill liksom sverigefinnar, judar, tornedalingar och romer nationella minoriteter i landet.

Europarådet har i sina granskningsrapporter till regeringen tagit ställning för nämndet av de nationella minoriteterna i den nya regeringsformen och konstatera i sin rapport bl.a. följande "While welcoming the discussion on the introduktion of specifik references to national minorities in the Swedish Constitution, the Advisory Committee is of the opinion that such a reference should be formulated in a manner that does not exclude dfurther development of the personal scone of applikation of the protektion of national minoties". (Advisory Committee of the Framework Convention for the Protection of National Minorities 8 November 2007, ACF/OP/II(2007)006)

Att bli nämnd i regeringsformen innebär inte enbart högre status för de nationella minoriteterna utan omnämmandet är av juridiskt principiell betydelse. Sverigefinländarnas delegation beklagar därför djupt att en beredningen inte beaktat Sveriges juridiskt bindande åtaganden i Europarådets minoritetskonventioner.

SVERIGEFINLÄNDARNAS DELEGATION

ordförande

sekreterare

Sverigefinländarnas delegation är en paraplyorganisation för den sverigefinska nationella minoriteten. Organisationen bildades våren 2000 som resultat av Riksdagens minoritetspolitiska beslut att erkänna sverigefinnarna som en nationell minoritet och finskan som ett nationellt minoritetsspråk. Delegationen har sedan bildandet representerat sverigefinnarna i kontakter med statsmakten, statliga myndigheter, Sveriges Kommuner och Landsting samt Europarådet.

29.3.2009

EM

Sverigefinländarnas delegation
c/o Sverigefinska skolan
Hovslagaregatan 25
S-194 31 UPPLANDS VÄSBY
esko.melakari@zeta.telenordia.se
www.sverigefinne.nu

Professor Lynn Åkesson
[Avdelningen för etnologi med folklivsarkivet](#),
Lynn.Akesson@kultur.lu.se
Tel: 046-2224129, Fax: 046-2223695

Resolution antagen av Sverigefinländarnas delegations 10. ordinarie session i Stockholm den 29 mars 2009.

Undervisningen av finska vid Lunds universitet får inte avvecklas

Riksdagen håller som bäst på att behandla två propositioner (2008/09:158 och 2008/09:153) vilka i en nära framtid kommer att stärka finska språkets ställning i Sverige.

I regeringens proposition "Från erkännande till egenmakt" 2008/09:158 föreslås nämligen att förvaltningsområdet för finska utvidgas. Samtidigt föreslås en riksomfattande minoritetspolitisk lag till skydd för nationella minoriteter. I och med den nya språklagen och genom utvidgandet av förvaltningsområdet för finska kommer behovet av finskspråkig personal under de närmaste åren att öka. I språklagen betonas att *"det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och*

främja de nationella minoritetsspråken. Det allmänna ska även i övrigt främja de nationella minoriteternas möjlighet att behålla och utveckla sin kultur i Sverige. Barns utveckling av en kulturell identitet och det egna minoritetsspråket ska främjas särskilt. "

Den nya minoritetslagen behandlas av riksdagen under våren och beräknas träda i kraft den 1 januari 2010.

Eftersom användningen av finska framför allt hos yngre minskat under de senaste åren föreslås i propositionen kraftfulla åtgärder för revitalisering av finskan och de övriga nationella minoritetsspråken.

I regeringens proposition konstateras att *"Revitalisering av de nationella minoritetsspråken i Sverige är en grannliga uppgift som kräver sakkunskap, långsiktighet och medvetet arbete. "*

Regeringen föreslår i propositionen att *"En särskild arbetsgrupp bör knytas till Regeringskansliet för att bistå med sakkunskap och erfarenheter i frågor som rör revitalisering av de nationella minoritetsspråken. En bredare dialog med olika aktörer i samhället behöver också initieras för att förstärka revitaliseringen av nationella minoritetsspråk."*

Även i förslaget till en ny språklag - proposition 2008/09:153 - som beräknas träda i kraft den 1 juli 2009 kommer de nationella minoritetsspråkens ställning att stärkas. I lagförslagets 8§ konstateras att *"Det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken"*.

I betänkandet om en ny lärarutbildning "En hållbar lärarutbildning" SOU 2008:109 konstateras i kapitel 3.3.12 att *"Även om finska och samiska är etablerade ämnen inom högskolan, undgår de inte problemen. Tvärtom riskerar finskan, som inte på samma sätt som andra ses som ett minoritetsspråk, att behandlas än mer styvmoderligt. Till detta kommer också att de finsktalande är betydligt mer spridda över landet än de andra grupperna."*

I samma kapitel konstateras också att *"På nationell nivå måste beslut fattas som möjliggör riktad stöd för uppbyggnad av vetenskapliga miljöer för språk vid lämpliga universitet och högskolor. Det räcker då inte att bara ge ett lärosäte ett ansvar för språket."*

Även Europarådet har i sina uppföljningsrapporter gång på gång riktat kritik mot Sverige beträffande de nationella minoritetsspråkens ställning bl.a. i högskolevärlden.

Europarådet anser att Sverige inte fullt ut uppfyllt sina åtaganden i Europarådets minoritetsspråks- och ramkonvention vilka Sverige ratificerade våren 2000.

Även riksdagens konstitutionsutskott har kritiskt granskat den tidigare förda nationella minoritetspolitiken.

En hörnsten i den nationella minoritetspolitiken är att de nationella minoriteternas möjlighet till inflytande. Detta innebär att företrädare för de nationella minoriteterna ska höras innan beslut fattas i frågor som berör dessa. Oss veterligen har Lunds universitet i det aktuella fallet inte uppfyllt Sveriges åtaganden i Europarådets minoritetskonventioner.

Lunds universitets beslut att avveckla undervisningen i finska går rakt emot regeringens, riksdagens, KU:s och Europarådets intentioner och kritik.

Beslutet att lägga ner undervisningen av finska vid Lunds universitet har fattats utan att företrädare för de nationella minoriteterna hörts. Beslutet ligger illa i tiden och måste därför snarast omprövas.

SVERIGEFINLÄNDARNAS DELEGATION

ordförande

sekreterare

SVERIGEFINLÄNDARNAS DELEGATION

Sverigefinländarnas delegation är en paraplyorganisation för den sverigefinska nationella minoriteten. Organisationen bildades våren 2000 som resultat av Riksdagens minoritetspolitiska beslut att erkänna sverigefinnarna som en nationell minoritet och finskan som ett nationellt minoritetsspråk. Delegationen har sedan bildandet representerat sverigefinnarna i kontakter med statsmakten, statliga myndigheter, Sveriges Kommuner och Landsting samt Europarådet.

29.3.2009

EM

Sverigefinländarnas delegation
c/o Sverigefinska skolan
Hovslagaregatan 25
S-194 31 UPPLANDS VÄSBY
esko.melakari@zeta.telenordia.se
www.sverigefinne.nu

Statens skolinspektion
106 20 STOCKHOLM

Resolution antagen av Sverigefinländarnas delegations 10. ordinarie session i Stockholm den 29 mars 2009.

Skandal att inte bifalla ansökningar av sverigefinska friskolor från Borås och Haninge

Samtidigt som Sveriges riksdag förbereder två nya lagar för att förstärka de nationella minoritetsspråkens ställning avstyrker Statens skolinspektion ansökan från två sverigefinska fristående skolor.

I förslaget till lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk § 4 (regeringens proposition 2008/09:158) konstateras följande:

- *“I språklagen (2009:xxx) anges att det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken. Det allmänna ska även i övrigt främja de nationella minoriteternas möjlighet att behålla och utveckla sin kultur i Sverige. Barns utveckling av en kulturell identitet och det egna minoritetsspråket ska främjas särskilt. “. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2010.”*

I förslaget till språklag 8 § (regeringens proposition 2008/09:153) anges vidare att *“Det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken”*. Lagen föreslås att träda i kraft den 1 juli 2009.

Därtill har Europarådet i sina uppföljningsrapporter till Sverige gång på gång riktat skarp kritik beträffande undervisning i och på de nationella minoritetsspråken och ansett att Sverige inte uppfyllt sina åtaganden i Europarådets minoritetsspråks- och ramkonvention.

I betänkandet om en ny lärarutbildning SOU 2008:kapitela 3.3.12 *“Nationella minoritetsspråk”* konstateras beträffande undervisning på kommunal nivå bl.a. följande:

“På kommunal nivå måste det tillskapas en garanti för att elever ska få all sin undervisning på minoritetsspråket... Möjlighet att starta fristående skolor med undervisning i minoritetsspråken bör övervägas...”

I ljuset av ovanstående framstår det som mycket märkligt att Statens skolinspektion inte beaktar den tydliga minoritetspolitiska viljeinriktning som regering och riksdag gett uttryck för.

Sverigefinländarnas delegation hemställer

- att Statens skolinspektion snarast omprövar sitt beslut beträffande ansökningar om starta sverigefinska friskolor i Borås och Haninge samt
- att Statens skolinspektion även framgent i sin bedömning i frågor som berör sverigefinnarna beaktar den minoritetspolitiska lagstiftningen och Sveriges åtaganden i Europarådets konventioner i samband med startande av sverigefinska fristående skolor.

SVERIGEFINLÄNDARNAS DELEGATION

Sverigefinländarnas delegation är en paraplyorganisation för den sverigefinska nationella minoriteten. Organisationen bildades våren 2000 som resultat av Riksdagens minoritetspolitiska beslut att erkänna sverigefinnarna som en nationell minoritet och finskan som ett nationellt minoritetsspråk. Delegationen har sedan bildandet representerat sverigefinnarna i kontakter med statsmakten, statliga myndigheter, Sveriges Kommuner och Landsting samt Europarådet.